

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą kwartalnie 6 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

Na wsparcie pogorzalców *Niemirowa* zebrał urząd powiatowy w *Winnikach* 6 złr. w. a., a na pogorzalców *Chorostkowa* złożono w urzędzie powiatowym w *Nowym Targu* 5 złr. 1 c. w. a., i pieniądze te zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 11. listopada.

W *Jener. Kor.* czytamy: „Jak wiadomo, został dawniejszy obowiązek okazywania i wizowania paszportów wewnątrz cesarstwa austriackiego w r. 1857 zniesiony i tylko na granice państwa ograniczony; teraz zaś dowiadujemy się, że Jego Ces. Mość raczył zezwolić najtęskawiej, ażeby to okazywanie i wizowanie paszportów ustąpiło odtąd także na wszystkich granicach państwa, i rozporządzenie to, nie tylko popierające ułatwienie podróży ale także wazne bardzo we względzie ekonomicznym, wejdzie już zapewne w najkrótszym czasie w życie.“

List pieszczęński do Fremdenblattu donosił temi dniami, że u Deaka miało się odbyć bardzo liczne zgromadzenie partii adwersowej, i że na tej konferencji powzięto uchwały względem zasad, jakich ma się trzymać ta partya na przyszłym sejmie, osobliwie w kwestyi podatkowej, tudzież względem wyboru *Gorovego* na prezydenta i t. p. *Pesti Naplo* oświadcza jednak, że Deak nie brał udziału w żadnej zgoła konferencji stronnicej, i że nawet nie odbyła się żadna taka konferencyja, na której zostałyby powzięte wspomniane uchwały.

Francuskie ciało prawodawcze ma być — jak zapewnia *Patrie* — otwarte na dniu 15. stycznia 1866.

Pisząc o pobycie hrabiego *Bismarka* we Francyi powiada *La France*, że pruski ten dyplomata może być wielce zadowolony przyjęciem, jakiego doznał w *Biarritz* i w *Paryżu*, ale co do mniemanych celów, podsuwanych tej podróży, zaleca ten dziennik wielką ostrożność. „Względy — powiada — jakie okazywano p. *Bismarkowi* dla jego zalet osobistych, nie mogą być wcale uważane za zobowiązania dyplomatyczne, i jeżeli dostojny gość ten myślał kiedykolwiek, że Francya skłoni się do polityki agitacyjnej w Europie, tedy zdaje nam się, że teraz odjechał zupełnie przekonany o stanowczo spokojnej i pojednawczej polityce Francyi.“

Zawikłania konstytucyjne w *Danii* zdają się już być bliższe załatwienia. Nowy rząd pogodził się z radą państwa co do nowego projektu konstytucyi, który wydawał się liberalnym dawnemu ministerstwu. Projekt ten idzie teraz do sejmu, a ponieważ ten składa się po największej części z tych samych członków, co rada państwa, przeto nie można prawie wątpić o przyjęciu projektu. Potem ustanie też anomalia podwójnej reprezentacyi kraju. Najnowszy telegram z *Kopenhagi* z 8go b. m. donosi, że sesya rady państwa została już tego dnia zamknięta. Poselstwo królewskie wyraża krótko zadowolenie Króla z powodu załatwienia kwestyi konstytucyjnej, i dziękuje za wotowanie ustawy względem wynagrodzenia kosztów wojennych.

Przez dłuższy czas sądzono, iż najbliższa sesya *pruskiej izby deputowanych* będzie bardzo krótka i bezowocna, a tymczasem zapowiada teraz *Prov. Corr.* cały szereg projektów. Między temi znajdują się: ustawa względem utrzymania szkół ludowych, ustawa względem pensjonowania nauczycieli szkół i projekt ustawy względem wolności przesiedlenia się; prócz tego zaś spodziewają się, że także zniesienie ustawy o lichwie przyjdzie na porządek dzienny najbliższej sesyi. Wreszcie donoszono już z kilku stron, a doniesienie to nie zostało dotąd zaprzeczone, że rząd przedłoży jeszcze ustawę względem pożyczki. Łatwo też pojąć, że przy tylu nadzwyczajnych wydatkach, jakie rząd ponosi w *Księstwach*, będzie minister finansów zmuszony żądać pożyczki, chociaż niebardzo może się spodziewać spełnienia swoich życzeń. Ma on przed sobą izbę deputowanych, która z góry niesprzyja pożyczkom państwa, i z pewnością taki długo nieczwoli na żaden kredyt nadzwyczajny, dopokąd trwa samowolne układanie budżetu bez udziału izb. Że rządowi dotąd jeszcze nie brakło funduszy, pochodzi to jedynie z tąd, iż w roku 1864 miał oprócz bieżących dochodów do dyspozycyi jeszcze zasób wynoszący przeszło 46 milionów talarów.

W *Szwecyi* jest usposobienie z powodu przedłożonego stanom państwa projektu reformy wielce naprężone, i zdaje się, że odrzucenie tego projektu wywoła wielkie wzburzenie i niechęć. Rząd też poczynił już rozporządzenia, by wystąpić energicznie przeciw groźnym demonstracyom. *Posttidning* przynosi bowiem obwieszczenie ministerstwa wojny, podług którego nakazał rząd, pragnąc na wszelki wypadek zapewnić stanom państwa swobodę dyskusyi przy bliskich obradach nad ważnemi sprawami państwa, ażeby pułki *Upland* i *Södermaulard*, tudzież batalion pułku *Nerike*

i trzy szwadrony przybocznego pułku dragonów były w pogotowiu, by wyruszyć za otrzymaniem rozkazu do stolicy i w razie potrzeby wzmocnić tamtejszą załogę.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 10. listop. (*Czynności rady miejskiej.*) Wczorajsze posiedzenie Rady poświęcone było wyłącznie sprawom bieżącym. Po zagajeniu i zatwierdzeniu protokołu z poprzedniego posiedzenia interpelował dr. *Gębarzewski*, co się dzieje z nominacją p. *Zapałowicza* na naczelnika urzędu budowniczego, którą uchwalono jeszcze przed 4ma miesiącami? Pan burmistrz oświadczył, że na podanie w tym względzie nie nadeszła jeszcze odpowiedź z *Przydyum* *Namiestnictwa*. Potem zapadły z porządku dziennego następujące uchwały: 1) Przyjąć w opiekę i administracyę fundusz stowarzyszenia wzajemnej pomocy rzemieślników samodzielnych na przypadek rozwiązania tegoż towarzystwa. 2) Antonie *Rudolfowej*, wdowie po wóznym magistratualnym, dać zaopatrzenie miesięczne w kwocie 6 złr. 3) *Marcelemu Nowickiemu*, krawcowi, nadać prawo obywatelstwa, i do taksy, która z tego powodu będzie musiał złożyć, wliczyć 36 złr., które przed parą laty tytułem „za majsterstwo“ złożył do kasy miejskiej. 4) Przyjąć do wiadomości i zatwierdzić ugodę notaryalną, zawartą co do służebnictwa drzewa z kilku terażniejszymi posiadaczami gruntów, położonemi na *Pasiekach Zubrzyckich* a należących niegdyś do miasta, teraz zaś w większej części drogą przedawnienia przeszłych na własność włościan tamtejszych. Zarazem uchwalono wytoczyć prowokacyę przeciw niektórym z tych włościan, którzy nie chcieli zrobić żadnej z miastem ugody względem tego służebnictwa; na przyszłość zaś bez wiedzy Rady nie przepuszczać żadnej sprawy — dotyczącej odpisywania podatków z gruntów miejskich, zostających w posiadaniu obcem. 5) Posady komisarza targowego, jako zbyt ciężkiej, dopóty nie obsadzać, aż komisya budżetowa nie powie o tem swojego zdania. 6) Zaprowadzić bezzwłocznie oświetlenie drogi *Kleparowskiej* nie tylko do domu *Inwalidów*, ale aż do samej rogatki, co będzie niespełna kosztować 200 złr. 7) Urządzić ściek drewniany na *dykasteryjalnej ulicy* podług kosztorysu na 346 złr. 56 kr. obliczonego.

W *iedeń*, 9. listopada. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Wielki capstrzyk, który na uczczenie przybycia Jego Mości Cesarza *Ferdynanda* miały wyprawić wszystkie muzyki wojskowe garnizonu *pragskiego*, został z najwyższego rozporządzenia odłożony.

Jej Mość Cesarzowa *Karolina Augusta* wdowa przybyła tu przedwczoraj z *Salcburga*. Ich cesarz. Moście *Arcyksiążę Franciszek Karol* i *Arcyksiężna Zofia* przybędą tu jutro.

Członkowie komitetu centralnego wystawy *paryskiej* mieli zaszczyt być zaproszonymi wczoraj na obiad do Jego ces. Mości *Arcyksięcia Karola Ludwika*, protektora wystawy.

C. k. poseł książe *Metternich* miał wczoraj konferencyę z panem ministrem spraw zewnętrznych *fml. hr. Mensdorffem*. Książę *Metternich* miał wczoraj po południu odjechać wprost do *Paryża*.

Dnia 11go b. m. po przedstawieniu teatralnem będzie wielka recepcya u posła *rosyjskiego* *hr. Stackelberga*.

Fzm. Benedek, będąc w *Tryeście*, zwiedzał szpital wojskowy, z ojcowską troskliwością rozmawiał z każdym z chorych na *cholere*, i wyraził swoje zadowolenie tak *fml. Hartungowi*, jako też korporacyi sanitarnej. Jego *Excelencya* znajdował się dnia 3go na wieczorze u p. *Namiestnika* *hr. Kellersperga*, a nazajutrz odbywając przegląd garnizonu miał mowy do wojska w języku *niemieckim*, *węgierskim* i *włoskim*, ponuczając żołnierzy o zachowaniu się podczas *cholery*, która szczęściem ustaje.

(*Drugą okólnik pana ministra stanu.*)

Jego *Excel. p. minister stanu* *hr. Belcredi* wystosował do pp. *namiestników* i *naczelników krajowych* drugą okólnik, który opiewa jak następuje:

.... Panie! Już w piśmie mojem przy objęciu urzędowania wskazałem na ogólne punkta, które zdaniem mojem są stanowcze przy sprawowaniu służby administracyjnej. Nie zapoznałem ja trudności, jakie się znajdują przy przeprowadzeniu nie jednego zarządzenia, wiem dobrze, iż tylko silna nieugięta wola, stałe obstawanie przy wskazanej drodze doprowadzić może do tego, iż słowo wyrzeczone żywym stanie się czynem. Przekonanie to kierować będzie wszystkiemi krokami memi, i tylko prawdziwe i skuteczne wykonanie mych zarządzeń zbliżyć może do owego celu, który w interesie państwa, a mianowicie w interesie skarbu państwa dopięty być musi. Rozumie się samo przez się, iż nie mógłbym poprześcić na wykonaniu czysto formalnem przez urzędowe zawiadomienie podwładnych organów, bez przejścia się wprowadzeniem w czyn rzeczywisty kierującej myśli, którą w pierwszym mojem piśmie wyrzekłem. Znam z własnego doświadczenia trudności, które wykona-

niu przeszkadzają. Trudności te zachodzą się częścią w personale urzędowym, w jego poglądach dotychczasowych i przyzwyczajeniach, częścią w stosunkach kraju i ludzi.

Działanie sumiennego urzędnika ważne jest zaprawdę ze względu na państwo, położenie jego zaszczytne i szanowne, i wszystkie moje rozporządzenia odnoszące się do stanu urzędników przejęte będą tem przekonaniem. Jeżeli zaś sumienny urzędnik pewny być musi uznania i ocenienia przez swego przełożonego, to znów niedbały i obowiązki swe zapoznający urzędnik karany być musi według całej surowości prawa. Wymaga tego nie tylko interes publiczny, ale zarazem i interes stanu urzędniczego, bo ludność ten tylko stan czczyć i szanować może, co sam siebie szanuje. — Z momentem osobistym łączy się tu zresztą ściśle i moment rzeczowy, obszerne pole, na które się działalność urzędowa rozciąga.

Jeżeli granice tego pola tak będą rozległe jak dziś, to widzę w tem niekorzyść nie tylko dla celu służby, lecz zarazem i dla interesów stanu urzędniczego; bo stan ten bierze na siebie odpowiedzialność, której zadość uczynić nie zdoła; bo siły jego ku temu nie wystarczają, i chociażby urząd w czynności swej wychodził z najlepszej intencji — skutek niedostateczny lub zupełnie chybiły oddziaływać musi niekorzystnie na powagę urzędu, a w końcu osłabić musi i zniechęcić siłę nawet najtęższą. Rozszerzanie granic działania urzędowego przyczyniło się nie pomalą do zupełnej przewagi formalizmu w traktowaniu spraw. Nie mogąc załatwić nawałę czynności merytorycznie i z skutkiem praktycznym, przywyknąć musiano do czynności pro forma, upatrując w utrzymaniu zewnętrznego porządku załatwienie czynności urzędowej.

Taki stan rzeczy nie może się nadal utrzymać, i muszę obstarwać przy tem, ażeby wszelkimi siłami postarano się o ułatwienie drogi zbawiennej reformie. Trudności, jakie powstają z poglądów i nawyknień wielkiej części ludności stoją w ścisłym związku z przeszkodami wyz wymienionymi.

Wszakże ludność systematycznie przyzwyczajono do nawoływania pomocy organów rządowych do wszystkiego i we wszystkim. Ztąd wynika pewna niezręczność i niechęć ku własnej działalności, co jednak nie może przemawiać za utrzymaniem dotychczasowego systemu. Zdaniem mojem zwiększa to tylko znaczenie zadania, uprzątnieniem wszelkich przeszkód utorować drogę do własnej działalności sił niepodległych i popierać reformę w duchu prawdziwej wolności, w każdym zaś razie załatwienie tego zadania jest po wielkiej części w mocy urzędów.

W tym więc kierunku zwracać trzeba bez przestanku uwagę osób do urzędu należących. Urzędnicy, którzy się nie mogą oswoić z duchem nowych instytucyj nie są zdolni do skutecznego działania w służbie administracyjnej, a przy ocenieniu tej zdolności tylko interes publiczny przedewszystkiem stanowić może. Względy osobiste mogą być bardzo szanowane co do powodów swych, lecz gdy są w kolizji z interesem państwa, stają się ciężkim przestępstwem, i mogą mieć skutki najzłobniejsze. Stanowisko finansowe nie jest wprawdzie decydujące tam, gdzie zachodzą wyższe względy i gdzie szanować trzeba prawo nabyte, lecz stanowisko to wielkie ma znaczenie tam, gdzie wyższym względem służby nie staje się zadość przez zatrzymanie niektórych urzędników, lub tam, gdzie niektóre posady bez szkody służby mogą zostać nieobsadzone, gdyż osoby, które je zajmują, wcale nie lub nie wiele pracują, i tylko tak zwane „wysłuzenie pensyi“ ułatwić się im chce. Na względy tak daleko idące zważać nie mogę, nie możnaby je usprawiedliwić ze stanowiska prawa.

Tu zwłaszcza w czasie dzisiejszym interes państwa i interes skarbu państwa wymaga koniecznie energicznego działania. Muszę więc prosić . . . Pana, ażeby gruntownemu poddał zbadaniu kwestyę tę osób według dotkniętych skazówek i żebyś mi ze względu na konieczność rychłych i znacznych oszczędności wnioski swoje przesłał z najzupełniejszą otwartością, nasamprzód co do władzy krajowej, a następnie co do innych organów administracyjnych.

Kwestya ta jest w najściślejszym związku z uproszczeniem manipulacji, bo nie się tyle nie przyczyniło do wielkiego nawału czynności, jak wielka liczba urzędników. Dopóki liczba ta nie będzie zmniejszona, i dopóki urzędnicy sami nie będą zmuszeni oszczędzać czas i siły, dopóty wszelkie uproszczenie manipulacji zostanie czczem życzeniem. Raz więc jeszcze powtórzyć muszę, iż ku kwestyi osób zwrócić wypada największą bacność. Według doświadczeń, które ja sam częstokroć zrobiłem, dziś nie dzieje się nic bez pióra w rękę, a każde pismo, chociaż nie bardzo obszerne, zanim przejdzie wszystkie stadya manipulacji, wiele rąk zajmować musi.

Musi być przyjęta zasada, zwłaszcza w urzędach niższych, aby wszystko co tylko ustnie załatwione lub aż do ostatecznego załatwienia ustnie traktowane być może, ustnie też pertraktowane było. Rzadko kiedy obrócona bywa na korzyść służby sposobność, jaką dają tak zwane dni urzędowe i komisye do ustnego pertraktowania i załatwienia wielu spraw.

Na tak zwanych dniach urzędowych poprzestają na odczytaniu zgromadzonym przełożonym gmin rozporządzeń rządowych ogólnej treści; nie wdają się prawie nigdy w pertraktację kwestyi specjalnych, a jednak nadarza się tu sposobność użycia czasu i sił przełożonego gminy i przełożonego urzędu w sposób praktyczny, służbie skutecznie odpowiedni, do wysłuchania zdań i wyjaśnień przełożonego gminy na drodze sumarycznej, z przywołaniem stron jeżeli tego okaże się potrzeba, załatwiając w ten sposób w kilka godzin

sprawy, które na zwykłej drodze pisania przez kilka się wloką miesięcy. (D. c. n.)

Włochy.

(*Mowa ministra finansów p. Selli.*) Dzienniki włoskie przyniosły już teraz w całej osnowie znaną z telegramu mowę ministra finansów w Nielli. Mówił on o finansach i o polityce, o podatkach, a nakoniec o kwestyi rzymskiej i o Wenecyi. Co do sprawy rzymskiej nadmieniał p. Sella, że jako minister i członek izby uważa on przedewszystkiem utrzymanie religii w interesie społeczeństwa i rodziny za niezbędne. Moralność we Włoszech upadła, może także dla tego, ponieważ patryoci walczyli wszelkimi środkami przeciw danieljszemu rządowi. Minister finansów musi zaś tem bardziej dbać o ścisłą moralność, gdyż inaczej ponosi przeto wielkie szkody skarb publiczny. Tyle co do zasad. Pod względem faktów zaś zasługuje na wzmiankę, że w czasie układów prowadzonych w Rzymie przez pana Vegezzego względem mianowania biskupów, obstawano przy tem, ażeby nowomianowani biskupi nie uznawali żadnym aktem władzy Króla. Takie żądanie było niepodobnem do przyjęcia i przystanie na takie propozycje byłoby oburzyło uczucie narodowe, wywołało wielką dwuznaczność i u wielu obudziło powątpiewanie o bliskim przedłożeniu projektu ustawy względem zniesienia klasztorów.

Przechodząc do konwencji wrześniowej mówił minister:

„W grudniu 1866 muszą Francuzi opuścić tak zwane dziedzictwo Piotra św., a my przyjmujemy na siebie zobowiązanie, nie dopuszczać zbrojnych napadów z naszego terytorjum. Dotrzymamy naszej umowy z ścisłą lojalnością. Ktoby przeto chciał naruszać konwencyę wrześniową, będzie buntownikiem.“

„Próba świeckiej, na własnej sile opartej władzy Papieża, musi być przeprowadzona bez śladu, bez cienia nawet gwałtowności z naszej strony.“

„Włochy przekonają Europę, że potrafią przeprowadzić swój program narodowy i użyczyć gościnnosci głowie chrześcijaństwa.“

Ustęp odnoszący się do Wenecyi opiewa:

„. . . Mamy kwestyę wenecką, która dla mnie jest kwestyą finansową i będzie rozwiązana albo za pomocą oręża albo traktatami. Nie znam żadnej trzeciej drogi.“

„Jeżeliby chciano użyć samego oręża, potrzebowanoby ogromnych sum i bardzo wielkiego kredytu do ich zebrania. Drugim środkiem do prowadzenia wojny jest pomoc sprzymierzeńców. Ale przymierzy celem prowadzenia wojny albo wcale się nie znajdzie, albo nie będąc dostatecznie zaopatrzoną w pieniądze i armie, znajdzie się je tylko pod bardzo uciążliwymi warunkami. Gdyby nas zaczepiono, działalibyśmy jak ludzie, którzy bronią domu, żon i dzieci. Napaścy rzucimy na głowę najkosztowniejszy nawet sprzęt domowy; ale wojny zaczepnej o Wenecyę nie można prowadzić, niezaopatrzwszy się wprzód w bardzo wielkie zasoby pieniężne.“

„Myśl ułatwienia sprawy weneckiej w drodze traktatów zdawała się być jeszcze przed kilkoma laty marzeniem. Dziś niepodobna zaprzeczyć, że opinia publiczna w samych Niemczech, a nawet w Wiedniu bardzo znacznie w tej mierze postąpiła. Temi dniami ogłosił pewien znakomity mąż stanu, jeden z szefów partyi, którą nazywamy klerykalną, bardzo ciekawą broszurę, w której dowodzi, że posiadanie Wenecyi, która pod żadnym warunkiem nie chce panowania Austrii, jest główną przyczyną słabości Austrii. Ażeby jednak ugoda była możliwą, potrzeba nietylko mieć w pogotowiu środki do jej wykonania, ale też potrzeba przedewszystkiem, ażeby kredyt Włoch był wolnym od wszelkiego podejrzenia.“

„Niech zatem wiara w finansową przyszłość Włoch pozostanie bezwarunkowo niezachwiana, a z pewnością będziemy mogli wkrótce przyjść do posiadania Wenecyi.“

Rosya.

(*Rozkaz do wojsk okręgu wojennego kazańskiego z d. 11. października.*) Ruski Inwalid donosi: W czasie wiosny 1863 r., z powodu ukazania się w guberniach środkowych, mianowicie nad r. Wołgą położonych, fałszywego manifestu i odezw podżegających, oraz z powodu doszłych do rządu wiadomości o zamierzonem w m. Kazaniu powstaniu zbrojnym, z najwyższego rozkazu ustanowiona była w tem mieście komisya śledcza. Dochodzenia jej wykryły, że głównymi agitatorami zamierzonego powstania byli: syn emigranta polskiego, szlachcic z gub. mińskiej, Hieronim Kieniewicz, oddalony ze służby z 48go odeskiego pułku piechoty porucznik Czerniak, sztabs-kapitan byłego 4go batalionu rezerwowego pułku ochockiego piechoty Iwanicki, porucznik byłego 4go batalionu rezerwowego pułku tomskiego piechoty Mroczek, i oddalony ze służby z byłego 4go batalionu rezerwowego pułku azowskiego piechoty generał-adjutanta hrabiego Lüders, podporucznik Stankiewicz. Głównymi zaś współnikami ich okazali się: mieszczanin z m. Nowogródka Majewski, szlachcic z gub. kowieńskiej Olechnowicz, szlachta z gub. wileńskiej Nowicki i Gościewicz, syn kapłana Orłowa i porucznik b. rezerwowego batalionu strzelców Michajłow. Wszyscy ci przestępcy, z wyjątkiem porucznika Czerniaka, osądzeni byli przez sąd wojenny, i w czerwcu 1864 r., na mocy konfirmacji byłego tymczasowego generał-gubernatora kazańskiej, permskiej i wiatskiej gubernii, generał-adjutanta Tymaszewa, szlachcic Kieniewicz, sztabs-kapitan Iwanicki, porucznik Mroczek i podporucznik Stankiewicz, jako główni sprawcy, ukarani zostali śmiercią, a po-

zostali zesłani do ciężkich robót. Porucznik Czerniak, jako wówczas nieobecny, nie był sądzony z pomienionymi sprawcami. Obecnie w wytoczonej przeciwko niemu przed sądem wojennym sprawie, okazało się, że porucznik Czerniak, od 27. grudnia 1860, do 16. grudnia 1862 r. znajdował się w mikołajewskiej akademii jeneralnego sztabu na nauce; następnie z zakademii 27. lutego 1863 r. przykomenderowany został do byłego komisaryatu petersburskiego. Będąc w Petersburgu, zaznajomił się on z agentem rewolucyjnego centralnego komitetu Hieronimem Kieniewiczem, oświadczył chęć należenia do powstania, które Kieniewicz zamierzał wznieść w nadmorskich guberniach cesarstwa, celem obalenia istniejącego porządku, opanowania Kazania i kraju nadwołżańskiego dla poparcia rokoszu w Polsce, przez wycofanie z tamtąd pewnej liczby wojska. Stawszy się współnikiem tego spisku, Czerniak w marcu przyjeżdża do Kazania jako agent rosyjskiego rewolucyjnego komitetu, i wprowadzony będąc przez sztab-kapitana Iwanickiego do kółka studentów tamteżnego uniwersytetu, namawiał ich do wzięcia udziału w pomiecznym wstaniu; a następnie z Moskwy, przy liście swoim do Iwanickiego, nadesłał przez ucznia uniwersytetu petersburskiego Sylwanda, 10 rewolwerów, 400 rub. sr. i 1000 egzemplarzy odezw rewolucyjnych, dla rozpowszechnienia pomiędzy ludem. Kiedy zaś plan Kieniewicza, w skutku przedsięwziętych ze strony rządu środków, okazał się niewykonalnym, Czerniak samowolnie opuścił służbę i zbiegł do Wilna. Tam mianowany został przez rząd rewolucyjny polski — wojennym naczelnikiem powiatu trockiego. W tym charakterze, dowodząc bandą powstańców, nieraz walczył z orężem w ręku przeciwko wojskom rosyjskim, a w m. Olkienkach, z polecenia jego zrabowane zostały w urzędzie gminnym 500 rubli, przeznaczonych na konserwację dróg. Do tego wszystkiego porucznik Czerniak przyznał się i przyznanie jego stwierdzone zostało przez okoliczności sprawy. — A przeto sąd wojenny uznał porucznika Czerniaka winnym: 1) złamania obowiązku służby i przysięgi, stania się jednym z głównych agitatorów zamierzanego w Kazaniu powstania zbrojnego i namawiania do tego innych osób; 2) samowolnego opuszczenia służby i ucieczki do Wilna, w czasie byłego tam buntu; 3) dowodzenia bandą buntowników w powiecie trockim, w gubernii wileńskiej i walczenia z orężem w ręku przeciwko wojskom rosyjskim. Za takowe przestępstwa, sąd wojenny, na zasadzie art. 175, 605 i 606, ks. I. prawa wojskowo-karnego i art. 283, kodeksu karnego głównych i poprawczych, skazał obwinionego porucznika Czerniaka, przy pozbawieniu tytułu wojskowego i wszelkich praw stanu, na karę śmierci — przez rozstrzelanie. Wyrok ten sądu wojennego, po zatwierdzeniu przezemnie 7go października, wykonany został na dniu 11. t. m. o godzinie 10tej z rana, pod m. Kazaniem, za wsią Podłużna, w obec wojska znajdującego się w tem mieście. O czem oznajmiam wojskom powierzonego mi okręgu. Podpisano: dowodzący wojskami generał-lejtnant Siemiakin.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

(S.) Lwów, 9. listopada. W handlu zbożowym w ciągu ubiegłego tygodnia widać było znaczne ożywienie, które, jak się spodziewać należy, utrzyma się przez czas najbliższy. W obwodzie rzeszowskim ceny zboża są tak niskie, że oplaca się dowóz do Lwowa i w Krakowie ceny są prawie takie same jak we Lwowie. Z obwodu Tarnowskiego wysłano znowu 7300 cet. zboża do Krakowa. Z Bochni wywieziono kilka partyi żyta na rachunek młynów pruskich. *Pszenicę loco Lwów* płacono po 7 zł. 60 do 80 c. i partye na targ zwiezione rozbierano szybko. *Jęczmień 142 & wagi* płacono po 4 zł. W Krakowie jęczmień zdatny na słód jest prawie po tej samej cenie, natomiast jęczmień na karm dawano po 3 zł. 20 c. *Zyto* płać w Rzeszowie po 4 zł. 50 c., we Lwowie zaś po 5 zł. 50 do 60 c. Ceny *owsa* przy małym popycie nie zmieniają się i wynoszą według gatunku 2 zł. 20 do 30 c. *Loco Kraków* ceny owsa są prawie takie same. Z powodu znacznej różnicy w cenach *ziemiaków* spodziewać się można przewozu znaczniejszych partyi, i już nawet rozpoczęto próby w tym względzie. *Korzec ziemniaków* kosztuje w Jarosławiu 1 zł. 60 c., w Debicy 1 zł. 10 c., w Czarny 1 zł., w Tarnowie 1 zł. 20 c., w Bogumiłowicach 1 zł. 20 c., we Lwowie 2 zł. 20 c. Co do *chmielu*, ceny według najświeższych doniesień spadły o 20 zł. na *cetnarze*, a tak najlepsze gatunki płać po 190 zł. O chmielu galicyjskim dowiadujemy się, że tenże jest bardzo dobry do wyrobu piwa, tylko musi być mieszany z dobrym chmielem z Saaz pochodzącym lub z bawarskim. Właściciel Okocima uprawia dla swego zakładu znacznie większą ilość chmielu. W dobrach leżących w pobliżu Okocima uprawiają także tę roślinę, i aby uprawa chmielu coraz bardziej rozszerzać i upowszechniać się mogła, administracya browaru okocimskiego zakupuje wszelki produkt krajowy. Administracye dóbr hr. Potockiego w Krzeszowicach i hr. Wita Zeleńskiego w Brzesku uprawiają chmiel na większy rozmiar. O stosunkach handlu z Rosją dowiadujemy się, że wywóz *win* węgierskich do Królestwa Polskiego przybiera coraz szersze rozmiary, a pojedyncze partye odchodzą także do prowincyi rosyjskich. W ostatnich 4 tygodniach przeszło 3900 cet. wina przewieziono z Szczakowu do granicy. Oprócz tego odchodzą z Tryestu bardzo znaczne przesyłki owoców południowych do Wrocławia i Petersburga. Z Rosyi do Austrii przychodzi tylko len i konopie. *Lnu*, *konopi* i *pakul* wysłano zład 1693 cet. do Prus, 437 cet. do Wiednia, i kilka pomniejszych partyi do Bielska, Olomuńca, Pardubitz

i Pragi. Na rachunek kolei lwowsko-czerniowieckiej nadeszły tu w tygodniu ubiegłym większe transporta *szyn* i reszta ma być jeszcze w tym roku dostawioną. *Wełny* powiększej części przez Brody z Rosyi zwiezionej, wysłano zład 841 cet. do Prus, i 3 pomniejszych partye do Bielska. *Wyrobów lnianych* i *manufaktur* nadeszło tu z fabryk austriackich i morawskich 2100 cet. z czego większa część była przeznaczona do wschodnich obwodów Galicyi i Księstw Naddunajskich. Z Przemyśla i Tarnowa wywieziono w tygodniu ubiegłym znaczniejsze transporta *nafty* i *oleju skalnego* do Austrii i Morawii. *Trzody chlewnej* wysłano w tygodniu ubiegłym z Galicyi przez Kraków 7000 sztuk do Ostrawy, Opawy, Lipnika i Oświęcimsa. *Bydła rzeźnego i opasowego* przeznaczanego do Lipnika i Florisdorf, nadesłano tu 900 sztuk. — Transport 120 wołów posłano na rachunek jednego z domów angielskich przez Oderberg do Magdeburga. Rząd pruski nie pozwolił na przewiezienie tego transportu przez granicę pod Oświęcimmem, ten sam transport zaś, odbywszy dalszą drogę na Oderberg bez trudności przez państwo pruskie przewieziony został.

Stryj, 7. listopada. Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie z. m. były następujące na targach w obwodzie Stryjskim.

	Miejscetargu:											
	Stryj		Bolechów		Skole		Kalusz		Żurawno		Wojniów	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austriacką											
Mec pszenicy	3	70	4	20	3	60	3	50	3	92	3	25
" żyta	2	60	2	80	2	60	3	.	2	80	2	45
" jęczmienia	1	70	2	.	1	80	2	70	1	90	2	20
" owsa	.	80	1	40	1	10	1	50	1	.	1	20
" breczki	2	25	4	10	.	.	2	.	.	.	2	20
" kukurudzy	3	25	3	60	3	50	3	20	.	.	1	50
" ziemniaków	1	5	1	10	1	20	1	20	1	15	1	20
Cetnar siana	.	70	2	.	.	90	2	80	.	90	1	.
" wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
" nasienia koniezu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	5	25	5	.	5	.	5	.	3	40	5	50
" " miękkiego	4	20	4	.	2	.	4	.	2	.	3	50
Funt mięsa wołowego	.	8	.	6	.	8	.	8	.	8	.	8
Mas okowity	.	70	.	70	.	60	.	45	.	53	.	45

Kronika.

(Pożary.) W Cycorach w powiecie Kozowskim dn. 21. z. m. spalili się dom włościański z budynkiem gospodarskim i zapasami zboża.

W Rzęśnie ruskiej w powiecie lwowskim dn. 27. z. m. spalila się część stogu siana. Szkoda wynosi około 315 złr. 30 c. w. a. Ogień był podłożony. Podczas pożaru popełniono kradzież w stodole uszkodzonej.

W Dukli dn. 26. z. m. spalila się garbarnia i dwa domy; ogień był podłożony.

(Samobójstwa.) Tekla Krawiec, 16 lat licząca, pokojówka, służąca we dworze w Słobodzie, w powiecie Wiśniowczyckim, była związana stosunkiem miłym z Mikołajem Z. tego roku asenterowanym. Gdy tenże dn. 23. z. m. do służby czynnej do Tarnopola odstawiony został, Tekla K. wróciwszy do domu po dłuższem pożegnaniu się z kochankiem, poszła z dzbankiem po wodę i więcej nie wróciła. Dopiero dn. 25. z. m. znaleziono jej zwłoki w strumieniu Koropiec. Z śledztwa nazajutrz przeprowadzonego pokazało się, że z rozpaczyci rzuciła się w wodę i utonęła.

Dnia 7. b. m. odebrał sobie życie w lesie zwanym „Zwierzyniec“ pod Brzeżanami były auskultant c. k. wyższego sądu krajowego Celestyn Bruchner, który za udział w wyprawie radziwiłowskiej był suspendowany i zostawał w śledztwie karnem.

W Grzędzie w obwodzie lwowskim obwiesił się 28. z. m. parobek dworski Kazimierz Bilyk, rodem z Nawaryi. Ze śledztwa lekarzkiego pokazało się, że popełnił to samobójstwo przy zupełnem pomieszaniu zmysłów.

(Arcyksiążę Albrecht wyborcą.) „Czas donosi: JCW. Arcyksiążę Albrecht, będący jako właściciel Żyweca wyborcą w obwodzie krakowskim z większej posiadłości ziemskiej, nie przepomniał o wykonaniu swego prawa wyborczego w wczorajszym wyborze deputowanego z tego obwodu, albowiem z Weilburga za Wiedniem, gdzie obecnie przebywa, nadesłał baronowi Karolowi Laryszowi z Osieka telegrafem upoważnienie do dania w swoim imieniu głosu.

Ostatnia poczta.

Peszt, 9. listop. Pod prezydencją naczelnego burmistrza odbyło się dziś posiedzenie reprezentacyi miejskiej dla naradzenia się nad programem przyjęcia Najjaś. Pana. Złożono komitet z 50 członków, do którego przyłączy się 50 obywateli miejskich. Pierwsze posiedzenie komitetu odbędzie się w sobotę. Postanowiono pokryć kosztą dobrowolnemi ofiarami.

Paryz, 8. listop. Monitor wieczorny donosi z Civitavecchii z 7. b. m.: Fregaty „Labrador“ i „Gomer“ odjechały z wojskiem do Port Vendres. — Cesarz przybędzie wieczorem znowu do St. Cloud; stan zdrowia jego jest jak najlepszy.

Mnichów, 9. listopada. Prośba o dymisy ministra stanu została łaskawie przyjęta, i Król mianował go radcą stanu do nadzwyczajnych usług. Minister wyznał p. Koch obejmie przewoźniczo także tekę spraw wewnętrznych.

Florencya, 9. listopada. Król odjechał dziś w towarzystwie generała Lamarmory i pana Cortesi do Neapolu, gdzie cholera wzmaga się; 14. powróci Król do Florencyi. — Sądzą, że otwarcie parlamentu zostanie odroczone do 18. b. m. — Jenerał Montebello odjechał do Rzymu.

Konstantynopol, 4. listopada. Porta przystąpi do konferencyi sanitarnej tylko pod tym wyraźnym warunkiem, ażeby ta konferencya nie miała najmniejszej prerogatywy politycznej. — Spokojność w Kozandagh niejest jeszcze zupełnie przywrócona, także w Libanie panuje pewne wzburzenie.

Ateny, 7. listopada. W ciągu 6dniowego przesilenia ministerstwa panowało to wielkie wzburzenie. Wojsko było skonsygnowane, a między studentami zdarzały się bójkki.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. listopada.

Hotel George: PP.: Catargi Calimaki, z Mołdawy. — Komarnicki Bol., z Sassowa. — Michałowski Roman, z Dobrzechowa. — Richardat Karol, z Mołdawy.

Hotel europejski: Augustynowicz Bron., z Woszczanec. Hotel Langa: Hollmann Ern., e. k. kapitan, z Czerniowiec. Pod Nr. 514 1/2: Nowacki Kaz., z Tejsarowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. listopada.

PP. Chojecki Max., do Rosyi. — Younga Adam, do Miększa starego — Konopka Henryk, do Wrzasowic. — Kieszkowski Adam, do Sambora. — Rozwadowski Józef, do Jagielnicy. — Szczeptański Tadeusz, do Czajkowiec. — Zawadzki Ferd., c. k. podpor., do Tarnopola. — Fontana Alfred, c. k. rotm., do Piotrowa. — Zawadzki Edw., do Radymna.

THEATRE.

Dzisiaj (przedstaw. niem.) „Die Hugenotten“, wielka opera w 5 aktach. Na dochód kapelmistrza pana Józefa Schürerer. Trzeci występ p. Wiktora Avoni z Moguncyi.

Po jutrze (przedst. polskie). „Dalila“, dramat w 6 aktach przez Oktawiusza Feuillet; po raz pierwszy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. listopada 1865.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2. god. po poł., 10. god. wiecz.

Ilość deszczu 2.40.

Kurs Lwowski.

Dnia 10. listopada

Table with 4 columns: Item, gold/silver price, exchange rate, etc. Items include Dukaty holenderski, Dukaty cesarski, Polimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, etc.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 10. listopada.

Table with 3 columns: Item, ztr., kr. Items include 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akcje banku wiedeńskiego, Londyn, 10 funtów sterlingów, Srebro, Dukaty pojedynczy.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 8. listopada

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include 1. B. tóg publiczny, W austr. wal. po 5%, Z pożyczki narod. z proc., Metaliki po 5%, etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include Kar., Krainy i Wyb., Banatu Tem., Krocacy i Sławonii, Galicyi, Siedmiogrodu, Bukowina, etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include 2. Stan oblię. domestykaln., Po 3% za 100 zł., etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include 3. Akcje. Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu, etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include Banku anglo-austriackiego, Półn. kol. po 1000 zł., Kolej Elzbiety, etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include dttto II. emis. po 200zł. m.k., Kolej Budehradzka, Kolej Aussig.-Giepl., etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include 4. Listy zastawne. Glet. z r. 1857 po 5%, etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include Banku narod. przeznaczone do los. po 5%, Banku (na 12 m. 5%), etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa, Kolej Elzbiety po 5% za 100 zł., etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include Kolej Elzbiety po 5% za 100 zł. m. k., Kolej półn. po 100 zł. m. k., etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k., Lloyda za 100 zł., 6. Losy., Inst. kred. dla handlu, etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include 7. Weksla. (Na 3 miesiące), Amsterdam za 100 zł. hol., Augsburg za 100 zł. w. p. n., etc.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include (31 dni po okazaniu), Bukareszt za 100 piast. wol., Konstantynopol za 100 piast. tar.

Table with 3 columns: Item, price, etc. Items include 8. Kurs złota. Dukaty ces. men., dttto. pełnej wagi, Korona, etc.